

Justitsministeriets sagsbehandlingstid i en sag om afståelse af arv

Tre familiemedlemmer søgte Justitsministeriet om arven efter en tante. Ansøgningen blev indsendt af en advokat. Arven stod til at tilfalde staten fordi der ikke var nogen familiemedlemmer som automatisk var arveberettigede.

Ministeriet bad advokaten om selv at sørge for at der blev foretaget en afhøring i skifteretten af ansøgerne og eventuelle uvildige vidner om afdødes ønsker om sine ejendele. Skifteretten afslog imidlertid at foretage afhøringer i sagen, men foreslog at advokaten selv talte med familiemedlemmerne og skrev en rapport. Advokaten spurgte Justitsministeriet om ministeriet var enig i den fremgangsmåde. Da han ikke fik svar, talte han med familiemedlemmerne og sendte Justitsministeriet sin rapport om samtalerne. Senere rykkede advokaten og skifteretten mange gange Justitsministeriet, men advokaten hørte først fra ministeriet 17 måneder senere. Justitsministeriets samlede sagsbehandlingstid var på over 25 måneder. Over for ombudsmanden beklagede Justitsministeriet den lange sagsbehandlingstid og navnlig at rykkerbrevene ikke var blevet besvaret.

Ombudsmanden var enig i at ministeriets sagsbehandlingstid havde været særdeles kritisabel. Ombudsmanden tilsluttede sig ministeriets beklagelse af at de mange rykkerbreve ikke var blevet besvaret. Ombudsmanden mente også at ministeriet selv burde have oplyst advokaten om at sagen trak ud.

(J.nr. 2008-0384-600).

17. april 2008

2009-4-1

Forvaltningsret:
115.2

Ombudsmandens udtalelse

"Der er ikke i forvaltningsloven fastsat generelle bestemmelser om en myndigheds sagsbehandlingstid. Spørgsmålet om hvornår den forløbne tid overskrider det acceptable, kan derfor ikke besvares generelt. Ud over den samlede sagsbehandlingstid må man tage andre forhold i betragtning, herunder sagens karakter, omfanget af de undersøgelser myndigheden skal foretage, den sædvanlige sagsbehandlingstid og de løbende ekspeditioner i sagen.

Punkt 206-208 i Justitsministeriets vejledning om forvaltningsloven (optaget i Retsinformation som nr. 11740 af 4. december 1986) har følgende ordlyd:

206. Hvis en forvaltningsmyndighed som følge af sagens karakter eller den almindelige sagsbehandlingstid for den pågældende myndighed ikke kan træffe afgørelse inden kortere tid efter sagens modtagelse, bør myndigheden give den, der er part i sagen, underretning om, hvorpå sagen beror og så vidt muligt oplysning om, hvornår myndigheden regner med, at afgørelsen kan foreligge.

207. Myndigheden bør endvidere give den, der er part i sagen, underretning, når behandlingen af den konkrete sag på grund af særlige omstændigheder vil tage længere tid end sædvanligt.

208. Rykkerskrivelser fra den, der er part i sagen, og som er rimeligt begrundet i sagsbehandlingstiden, bør i almindelighed besvares med det samme. Besvarelsen bør indeholde oplysning om, hvorpå sagen beror og så vidt muligt oplysning om, hvornår myndigheden regner med, at afgørelsen kan foreligge.'

I afgørelsen af 3. marts 2008 har Justitsministeriet meget beklaget den alt for lange sagsbehandlingstid. Navnlig det forhold at dine rykkerskrivelser ikke blev besvaret, beklager ministeriet dybt. I udtalelsen af 3. marts 2008 til mig skriver ministeriet at den lange sagsbehandlingstid er særdeles beklagelig.

Fra din ansøgning af 31. januar 2006 til Justitsministeriet traf afgørelse i sagen den 3. marts 2008, gik der over 25 måneder. Fra dit brev af 9. maj 2006 til ministeriet hvor du oplyste at den ønskede indenretlige afhøring af vidner ikke kunne ske, og til ministeriet traf afgørelse i sagen, gik der over 21 måneder. Jeg er enig med ministeriet i at ministeriets sagsbehandlingstid er særdeles kritisabel. Jeg kan også tilslutte mig ministeriets beklagelse af at dine rykkerskrivelser ikke blev besvaret. Jeg mener at ministeriet af egen drift burde have underrettet dig om at sagen trak ud, særligt set i lyset af at du den 28. juni 2006 fik oplyst at ministeriet ville bestræbe sig på at afslutte de principielle overvejelser i løbet af sommeren 2006.

Jeg har gjort Justitsministeriet bekendt med min opfattelse.

På det foreliggende grundlag foretager jeg mig ikke mere i sagen.”

Sagsfremstilling

Ved brev af 31. januar 2006 rettede advokat A som bobestyrer i boet efter B henvendelse til Justitsministeriet. Advokat A oplyste i sin henvendelse at der ikke var arvinger i boet efter B, og at staten derfor som udgangspunkt var arving. Advokat A ansøgte om at Justitsministeriet afstod arven efter B til fordel for hendes tre søskendebørn. De var ikke legale arvinger.

I et brev af 20. februar 2006 anmodede Justitsministeriet advokat A om at ansøgerne og eventuelle uvildige vidner måtte blive afhørt i retten. Afhøringen skulle handle om arveladerens tilkendegivelser om hvad der skulle ske med hendes ejendele, og om baggrunden for at der ikke var blevet oprettet testamente. Ministeriet bad om at sagen herefter blev sendt tilbage til ministeriet.

Advokat A oplyste i et brev af 9. maj 2006 til Justitsministeriet at skifteretten ved Københavns Byret den 3. maj 2006 havde meddelt advokat A at skifteretten ikke kunne imødekomme advokatens anmodning om indenretlig afhøring af vidner. Skifteretten foreslog at ansøgerne og eventuelle uvildige vidner afgav forklaring over for advokaten som bobestyrer. Dette kunne efter skifterettens opfattelse ske på et særligt indkaldt bomøde. Advokat A bad ministeriet meddele om det var enig i denne fremgangsmåde.

Den 28. juni 2006 oplyste Justitsministeriet Advokat A telefonisk om at sagen ventede på principielle overvejelser i ministeriet. Ministeriet oplyste at det ville bestræbe sig på at afslutte disse overvejelser i løbet af sommeren 2006.

Ved brev af 22. september 2006 meddelte advokat A Justitsministeriet at han havde gennemført særlige bomøder med de tre ansøgere da han ikke havde modtaget svar fra Justitsministeriet. Advokat A anmodede ministeriet om snarest belejligt at træffe afgørelse i sagen.

Advokat A rykkede i et brev af 20. november 2006 Justitsministeriet for et svar i sagen.

Skifteretten ved Københavns Byret spurgte i et brev af 14. december 2006 Justitsministeriet om hvornår der kunne forventes svar på A's ansøgning om afståelse af arv. Skifteretten henledte opmærksomheden på at i henhold til dødsboskiftelovens § 66, stk. 2, var seneste skæringsdag 2-års-dagen for dødsfaldet, og da B døde den 17. december 2004, udløb fristen snart. Skifteretten oplyste også at sagen fra 1. januar 2007 ville høre under Retten på Frederiksberg.

Den 8. februar 2007 rykkede Advokat A igen Justitsministeriet for svar. Advokaten oplyste at skæringsdatoen for boet var tilladt udsat til 1. marts 2007. Advokaten oplyste at han helst så at der ikke skulle søges om yderligere udsettelse af boets afslutning hvis dette kunne undgås.

I et brev af 22. marts 2007 rykkede Advokat A igen Justitsministeriet for svar i sagen.

Skifteretten ved Retten på Frederiksberg spurgte i et brev af 10. april 2007 Justitsministeriet om hvornår der kunne forventes svar i sagen.

Advokat A erindrede i et brev af 22. maj 2007 Justitsministeriet om sagen.

Skifteretten ved Retten på Frederiksberg bragte i breve af 21. juni 2007 og 11. juli 2007 til Justitsministeriet sagen i erindring.

Advokat A rykkede i et brev af 14. august 2007 Justitsministeriet for svar i sagen og anmodede om at sagen blev behandlet nu.

I et brev af 9. januar 2008 til Justitsministeriet skrev advokat A at ministeriet ved advokatens seneste telefoniske erindring den 16. oktober 2007 havde oplyst at det forventede at træffe afgørelse i sagen inden årsskiftet. Advokat A konstaterede at dette ikke var blevet overholdt, og rykkede på ny for svar i sagen.

Den 30. januar 2008 meddelte advokat A Justitsministeriet at han nu ikke så anden udvej end at klage til mig. I et andet brev af samme dato klagede advokaten til mig over Justitsministeriets sagsbehandlingstid. Advokaten oplyste at ministeriets manglende behandling af sagen havde nødvendiggjort at bo-behandlingen havde måttet forlænges, og havde gjort boet skattepligtigt da boets afslutning ikke havde kunnet ske med 2-års-dagen for dødsdagen som skæringsdato. Advokaten oplyste også at ministeriets manglende behandling af sagen havde medført stærkt forøgede sagsbehandlingsomkostninger.

I et brev af 5. februar 2008 bad jeg Justitsministeriet om en udtalelse i anledning af Advokat A's klage.

Justitsministeriet oplyste i en udtalelse af 3. marts 2008 at ministeriet ikke havde særlige målsætninger for sagsbehandlingstiden i sager om afståelse af statens arv, men at ministeriets civilkontor i en kontormeddelelse af 4. maj 2006 har opstillet generelle mål for sagsbehandlingstider i kontoret. Af meddelelsen fremgik det bl.a. at borgeren inden 10 dage efter at en henvendelse er modtaget, skal have enten et foreløbigt eller endeligt svar. Det fremgik også at borgeren skal have en underretning om hvad sagen venter på, og hvornår svar kan forventes at foreligge, hvis borgeren ikke har modtaget et endeligt svar senest 3 måneder efter at han eller hun har fået et foreløbigt svar. Justitsministeriet skrev i brevet at det er åbenbart at ministeriet ikke havde opfyldt de opstillede mål. Ministeriet oplyste at baggrunden for den lange sagsbehandlingstid var at det efter skifterettens tilkendegivelse af 3. maj 2006 – i modsætning til hidtidig praksis – ikke havde været muligt at oplyse den foreliggende sag gennem afhøring af vidner i byretten under vidneansvar. Dette gav anledning til principielle overvejelser om hvordan sagen kunne oplyses tilstrækkeligt til at der kunne træffes afgørelse i sagen. Ministeriet oplyste også at den lange sagsbehandlingstid dog hovedsageligt skyldtes at ministeriet havde haft et stort antal sager til behandling i den pågældende periode. Ministeriet mente imidlertid ikke at disse forhold kunne retfærdiggøre den alt for lange sagsbehandlingstid, som ministeriet mente var særdeles beklagelig. Navnlig det forhold at advokat A's rykkerskrivelser ikke var blevet besvaret, beklagede ministeriet dybt. Ministeriet oplyste at det på baggrund af sagen havde indskærpet de interne målsætninger og arbejdsgange for de relevante medarbejdere.

Den 3. marts 2008 traf Justitsministeriet afgørelse om afståelse af arven efter B. Ministeriet beklagede i afgørelsen den alt for lange sagsbehandlingstid. Navnlig det forhold at advokat A's mange rykkerskrivelser ikke var blevet besvaret, beklagede ministeriet dybt.

I et brev af 12. marts 2008 til mig oplyste advokat A at ministeriet nu havde truffet afgørelse i sagen, og at han ikke havde yderligere bemærkninger til sagen.